

6/94

Kontrolní závěr z kontroly privatizace státních a školních statků

Předmětná kontrola byla zařazena do plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 1994 pod č. 6/94.

Cílem kontroly bylo prověřit dodržování některých ustanovení zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů, zejména úplnost převáděného majetku uvedeného v privatizačním projektu v porovnání se stavem vedeným v účetnictví, způsob vypořádání restitučních nároků včetně ocenění, soulad postupu privatizace s obecně závaznými předpisy a dodržování sjednaných podmínek v uzavřených nájemních smlouvách u kontrolovaných osob - státních statků a školního statku.

Vzhledem k tomu, že doposud nebyl žádný školní statek privatizován, byla provedena kontrola pouze u školního statku Hluboká nad Vltavou se zaměřením na problematiku restitucí.

U Fondu národního majetku kontrola provedena nebyla, neboť schválené privatizační projekty byly realizovány Pozemkovým fondem.

Kontroly byly podrobeny tyto osoby:

- A. Ministerstvo zemědělství (dále MZe),
- B. Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci (dále MSNMP),
- C. Pozemkový fond České republiky (dále PF),
- D. Státní statky Třeboň, s. p., Kladno, s. p., Hořesedly, s. p., Úněšov, s. p., Stod, s. p., Statek Nová Bystřice, s. p., Statek Kájov, s. p. a Statek Frymburk, s. p. (dále statky),
- E. Školní zemědělský podnik Jihočeské univerzity Hluboká nad Vltavou.

Na MZe, MSNMP a PF byla kontrola provedena pouze ve vztahu ke kontrolovaným státním statkům.

Kontrolu vykonali v období února až června pracovníci Odboru hospodářské politiky NKÚ a Oblastních odborů NKÚ Beroun, České Budějovice, Plzeň a Tábor.

K protokolům byly vzneseny námitky ze strany MZe a statků Úněšov, Stod, Hořesedly, Nová Bystřice, Frymburk a Kájov.

Námitky byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání proti rozhodnutí o námitkách podal statek Úněšov. O odvolání rozhodl usnesením senát tak, že jej zamítl.

V červnu 1994 zaslalo MZe a PF zprávu o opatřeních k odstranění zjištěných nedostatků.

Senát Úřadu (ve složení JUDr. Jiří Drábek - předseda, JUDr. Jan Holeček, Mgr. Marie Hošková a JUDr. František Bárta - členové) na svém zasedání dne 13. července 1994

schválil usnesením č. 6/94/38 kontrolní závěr v tomto znění:

A. Ministerstvo zemědělství

1. MZe jako zakladatel privatizovaných podniků, který podle § 7 odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, odpovídá za vypracování návrhu privatizačního projektu podniku,

- nepostupovalo při vypracování privatizačních projektů v souladu s ustanovením § 6a odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb., ve znění zákona č. 92/1992 Sb., podle kterého:

"Součástí privatizačního projektu předloženého po 29. únoru 1992 musí být vyhodnocení závazků podniku z hlediska ochrany životního prostředí.";

- nesplnilo při přecenění nepoužitelného majetku pro podnikatelské účely náležitosti bodu 3.4 formuláře 3 B vyhlášky MSNMP č. 324/1991 Sb., kterou se stanoví závazná osnova pro vypracování privatizačního projektu, ve znění vyhlášky MSNMP č. 526/1991 Sb. Citované ustanovení mimo jiné obsahuje:

"Přecenění majetku provedené na základě odborného odhadu v případech, kdy je majetek nepoužitelný pro podnikatelské účely v dosavadní ceně vzhledem k jeho morálnímu opotřebení, respektive k cenovému vývoji. Odborný odhad bude doložen v samostatné příloze ...";

- nesplnilo náležitosti bodu 19 formuláře 4 C téže vyhlášky, kde je uvedeno:

"K privatizačnímu projektu se přiloží doklad o příslibu úvěru, respektive o vinkulaci vkladu."

2. MZe nepostupovalo při provádění aktualizace schváleného privatizačního projektu podle usnesení vlády ČR č. 644 ze dne 18. 11. 1992, ve znění usnesení vlády ČR č. 79 ze dne 24. 2. 1993. Na str. 4 v bodu 5 Postupu je uvedeno:

"U podniků, kde je zakladatelem ministerstvo zemědělství, provede zakladatel ... kontrolu dodržení tohoto Postupu. Zkontrolované dokumenty tvořící aktualizaci schváleného privatizačního projektu připojí k výstisku schváleného privatizačního projektu a projekt zapečetí. Tím vznikne aktualizovaný schválený privatizační projekt ..., který zakladatel předá ministerstvu privatizace ..."

Součástí dokumentace tvořící aktualizaci je ve smyslu bodu 3 písm. a) odd. A Postupu i přehled,

v němž jsou uvedeny "pozemky oceněné podle vyhlášky č. 393/1991 Sb. (jen v případě, že dosud nejsou zahrnuty v účetnictví) ..."

O d ů v o d n ě n í:

K bodu A 1

MZe nezajistilo úplnost předávaných privatizačních projektů, neboť na MSNMP předložilo

- návrhy privatizačních projektů statků Hořesedly (dne 19. 10. 1992), Stod a Úněšov (dne 11. 1. 1993) a Kájov (dne 12. 2. 1993), které neobsahovaly vyhodnocení závazků z hlediska ochrany životního prostředí. Jmenované státní statky byly zařazeny do druhé vlny privatizace rozhodnutím vlády ČR z 8. 4. 1992 s termínem předložení návrhů privatizačních projektů zakladateli po 29. 2. 1992;
- zakladatelský privatizační projekt na statek Hořesedly (dne 19. 10. 1993), který neobsahoval samostatnou přílohu odborného odhadu přeceněného majetku nepoužitelného pro podnikatelské účely. Navíc v tomto privatizačním projektu byly do nepoužitelného majetku pro podnikatelské účely zahrnuty pohledávky ve výši 5,5 mil. Kč, které současně byly navrženy k přímému prodeji předem určenému nabyvateli;
- zakladatelský privatizační projekt na statek Kájov (dne 24. 11. 1993), který neobsahoval u převážné většiny přímých prodejů doklady o příslibu úvěru, respektive o vinkulaci vkladu.

K bodu A 2

MZe svým postupem nezajistilo úplnou správnost aktualizovaného schváleného privatizačního projektu na statek Úněšov, neboť na MSNMP předalo dne 14. 10. 1993 projekt, ve kterém nebyly oceněny pozemky nezahrnuté v účetnictví podle vyhlášky Ministerstva financí (dále MF) č. 393/1991 Sb.

B. Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci

1. MSNMP nepostupovalo při zpracování privatizačních projektů a při aktualizaci schválených privatizačních projektů v souladu s ustanovením bodu 19 formuláře 4 C vyhlášky MSNMP č. 324/1991 Sb., ve znění vyhlášky MSNMP č. 526/1991 Sb., ve kterém je uvedeno:

"K privatizačnímu projektu se přiloží doklad o příslibu úvěru, resp. o vinkulaci vkladu."

O d ů v o d n ě n í:

K bodu B 1

V rozporu s uvedeným předpisem bylo neformální dohodou mezi MSNMP, MZe a PF ujednáno, že do aktualizace schválených privatizačních projektů a do zakladatelských privatizačních projektů se nemusí vkládat doklad o finančním krytí v případě přímých prodejů

majetku do 500 tis. Kč nebo pokud první splátka nepřekročí výši 500 tis. Kč.

Postup MSNMP není právně podložen, neboť privatizační projekty musí obsahovat doklady o příslibu úvěru, respektive o vinkulaci vkladu bez ohledu na rozsah privatizovaného majetku v případě jeho prodeje předem určenému vlastníkovi.

C. Pozemkový fond České republiky

1. PF nepostupoval při převodech majetku v souladu s ustanovením § 5 zákona č. 92/1991 Sb., ve znění zákona č. 210/1993 Sb., ve kterém je uvedeno:

"Převod majetku podle tohoto zákona se provádí podle rozhodnutí o privatizaci podniku ... (dále jen "rozhodnutí o privatizaci"), vydaného na základě návrhu privatizačního projektu."

Současně postupoval i v rozporu s bodem 18 písm. d) odd. C a bodem 19 písm. c) odd. C usnesení vlády ČR ze dne 6. 10. 1993 č. 568, podle kterých:

"... nedodržení splatnosti splátky co do lhůty a výše má za následek povinnost dlužníka splatit celou kupní cenu jednorázově ..., a to nejpozději k 31. 12. daného roku ..."

"... první splátka je ve výši průměrné roční splátky a musí být splacena do 60 dnů od podpisu kupní smlouvy."

2. PF nepostupoval při založení AGROSTATu Nová Bystřice, a. s., v souladu s ustanovením § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve kterém je uvedeno:

"V rámci schváleného privatizačního projektu Pozemkový fond zakládá akciové a jiné obchodní společnosti nebo se účastní na jejich zakládání a vkládá do nich vklady, k nimž se zavázal ..."

O d ů v o d n ě n í:

K bodu C 1

PF se odvolal při realizaci schváleného privatizačního projektu na usnesení vlády ČR č. 568/93, avšak při uzavření smlouvy o prodeji podniku č. 70/93 ze dne 30. 12. 1993 s datem účinnosti 1. 1. 1994 a jejího dodatku z 5. 2. 1994 sjednal platební podmínky, které nebyly v souladu s rozhodnutím o privatizaci ze dne 1. 12. 1993, konkrétně se schváleným splátkovým režimem pro zemědělskou prvovýrobu, neboť dodatek ke smlouvě akceptuje nesplnění závazku první splátky kupujících co do výše i času. Dále smlouva nezakotvuje ztrátu výhody splátek v případě prodloužení.

K bodu C 2

Při založení AGROSTATu Nová Bystřice, a. s., nechal PF zapsat do Obchodního rejstříku jinou hodnotu základního jmění (96 014 tis. Kč), než je uvedena ve schváleném a aktualizovaném privatizačním projektu (100 014 tis. Kč).

D. Státní statky Třeboň, s. p., Kladno, s. p., Hořesedly, s. p., Úněšov, s. p., Stod, s. p., Statek Nová Bystřice, s. p., Statek Kájov, s. p., a Statek Frymburk, s. p.

K bodu D 2

Statek Kájov v prosinci 1993 prodal automobil Škoda Favorit, rok výroby 1991, za 74 600,- Kč fakturou č. 911 069 bez udělení výjimky vládou ČR.

Oblast privatizace

1. Statek Nová Bystřice porušil ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 92/1991 Sb., ve kterém je uvedeno:

"Privatizační projekt podniku je souhrn ekonomických, technických, ... údajů, který obsahuje

a) označení podniku a vymezení majetku určeného k privatizaci podle tohoto projektu ...

d) ocenění privatizovaného majetku, ..."

2. Statek Kájov, Třeboň, Nová Bystřice, Hořesedly, Stod, Úněšov a Kladno porušily ustanovení § 45 odst. 1 (věta první) a 2 zákona č. 92/1991 Sb., ve znění zákona č. 210/1993 Sb., ve kterých je uvedeno:

"Podniky nemohou uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku sloužícího k provozování jejich podnikatelské nebo jiné hospodářské činnosti ..., k němuž mají právo hospodaření ..."

"Výjimky z ustanovení první věty odstavce 1 může v odůvodněných případech povolit vláda."

3. Statek Kladno porušil ustanovení § 2 zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 364/1990 Sb., o nakládání s majetkem svěřeným státnímu podniku, ve kterém bylo uvedeno:

"Právní úkony uvedené v § 1, které státní podnik učinil v době od 1. 5. 1990 do účinnosti tohoto zákonného opatření, je povinen oznámit do 31. 10. 1990 svému zakladateli, který posoudí jejich platnost."

4. Statek Kájov nepostupoval v souladu s rozhodnutím vlády ČR ze dne 6. 10. 1993 (usnesení vlády č. 568/93), ve kterém je umožněn splátkový režim pro zemědělskou prvovýrobu. V bodě 19 odd. C je uvedeno:

"Pokud je prodáván majetek sloužící k zemědělské prvovýrobě a privatizaci realizuje Pozemkový fond, může být umožněn zvláštní režim splácení ...

d) kupní cena může být snížena pod účetní hodnotu privatizovaného majetku v závislosti na době, ve které bude splacena."

O d ů v o d n ě n í:

K bodu D 1

Statek Nová Bystřice nezahrnul do hodnoty pozemků v návrhu privatizačního projektu cenu parcely č. 452/1 v hodnotě 34 830,- Kč. O tuto částku byla proti skutečnému stavu nižší kupní cena uvedená ve smlouvě č. 39/93 o úplném převodu majetku, kterou uzavřel PF.

Statek Třeboň prodal v roce 1992 secí stroj Amazone v zůstatkové hodnotě 419 344,- Kč bez udělení výjimky vládou ČR. Obdobně postupoval v lednu 1993, kdy odprodal trafostanici v zůstatkové hodnotě 34 984,- Kč.

Statky Třeboň, Nová Bystřice a Hořesedly snížily odprodejem bez udělení výjimky vládou ČR v průběhu roku 1993 základní stádo krav, statek Třeboň o 1 045 ks v ceně 18 520 tis. Kč a statek Nová Bystřice o 689 ks v ceně 14 470 tis. Kč. Statek Hořesedly realizoval prodej celého základního stáda v účetní hodnotě 4 367 tis. Kč za cenu 1 327 tis. Kč.

Statek Kladno prodal bez udělení výjimky vládou ČR hmotný investiční majetek (automobil Škoda 1251, kolový univerzální nakladač a mobilní transformátor) ve výši 192 tis. Kč.

Vláda ČR dne 3. 5. 1991 (usnesením č. 139) a 18. 3. 1992 (usnesením č. 197) rozhodla mimo jiné o udělení obecné výjimky při prodeji osobních a nákladních automobilů starších pěti let, mimo jiné za podmínky, že ceny prodeje stanoví znalec.

Statky Stod a Úněšov v případě skutečněných sedmi prodejí nepředložily znalecké posudky.

Statek Kladno prodal jednu nemovitost za pořizovací cenu z roku 1987, nikoliv podle odhadu soudního znalce, jak určuje výjimka vlády ČR udělená usnesením č. 767 ze dne 30. 12. 1992.

Statek Úněšov vlastnil akcie Kreditní banky Plzeň, a. s., v hodnotě 1 mil. Kč. V červnu 1993 tyto akcie odprodal uvedené bance, aniž by byla k prodeji udělena výjimka vlády ČR.

K bodu D 3

Statek Kladno v období od 1. 5. 1990 do 30. 8. 1990 prodal dvě nemovitosti, aniž by tyto prodeje oznámil MZe jako svému zakladateli.

K bodu D 4

Statek Kájov v připravované kupní smlouvě na přímý prodej části majetku, která je součástí návrhu privatizačního projektu, navrhl splátkový režim na dobu 20 let, ačkoliv v předmětu činnosti zapsané v Obchodním rejstříku nemá navrhovaný nabyvatel zemědělskou prvovýrobu uvedenu.

Oblast účetnictví

5. Statek Nová Bystřice porušil ustanovení § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve kterém je uvedeno:

"Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí ..."

"Účetním obdobím je kalendářní rok."

Zároveň tento statek porušil § 761 odst. 1 Obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb., když při výkonu práva hospodaření s pohledávkami státu nepostupoval v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 109/1964 Sb., Hospodářský zákoník, ve znění vyhlášeném pod č. 80/1989 Sb., ve kterém je uvedeno:

"Pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak, přísluší právo hospodaření s pohledávkami té státní organizaci,

a) z jejíž činnosti pohledávka vznikla, ..."

6. Statek Frymburk porušil ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., ve kterém je uvedeno:

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

7. Statky Stod a Úněšov porušily ustanovení § 7 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., ve kterém je uvedeno:

"Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem ..."

8. Statek Třeboň nepostupoval dle ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., ve kterém je uvedeno:

"Účetní závěrku musí mít ověřenou auditorem ..."

9. Statek Kájov svým postupem porušil zákon č. 563/1991 Sb., v ustanoveních

a) § 25 odst. 1 písm. a), ve kterém je uvedeno:

"Jednotlivé složky majetku a závazků v účetnictví a v účetní závěrce oceňují jednotky těmito závaznými způsoby:

a) hmotný majetek ... se oceňuje pořizovacími cenami nebo reprodukčními pořizovacími cenami, ..."

b) § 25 odst. 4 písm. a), ve kterém je uvedeno:

"Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) pořizovací cenou cena, za kterou byl majetek pořízen, a náklady s jeho pořízením související, ..."

10. Statek Úněšov porušil ustanovení § 29 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., ve kterém je uvedeno:

"Umožňuje-li to povaha hmotného majetku ..., mohou účetní jednotky provést inventarizaci v delší lhůtě, která však nesmí překročit dva roky ..."

11. Statek Hořesedly porušil při inventarizaci stavu majetku a závazků ustanovení § 30 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., kde je uvedeno:

"... tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace."

12. Statek Úněšov svým postupem porušil tehdy platné ustanovení § 4 odst. 1 vyhlášky Federálního ministerstva financí (dále FMF) č. 23/1990 Sb., o účetnictví, ve kterém bylo uvedeno:

"Účetní doklady

a) ověřují uskutečněné hospodářské operace, tj. operace ovlivňující stav hospodářských prostředků organizace, její náklady, výnosy, výdaje a příjmy, ...

c) dokládají účetní zápisy."

13. Statek Nová Bystřice při převodu účetnictví z roku 1990 do roku 1991 nerespektoval čl. 2 odst. 3 Opatření FMF č. j. FMF/V/1-29203/90, ve kterém je uvedeno:

"... počáteční zůstatkový účet 030 se zvýší a účet 921 se sníží o zůstatkovou cenu základních prostředků zařízení společenské spotřeby, které byly financovány z fondu kulturních a sociálních potřeb, popřípadě z ostatního použití hospodářského výsledku."

O d ů v o d n ě n í :

K bodu D 5

Statek Nová Bystřice neúčtoval nájemcům pohledávky za nájemné ve výši 140 812,- Kč na základě uzavřených smluv ani ke dni 31. 12. 1993. O tuto částku se prohloubila ztráta z hospodaření v roce 1993.

K bodu D 6

Statek Frymburk porušil Účtovou osnovu a Směrnici k účtové osnově pro hospodářské organizace platnou od 1. 1. 1991, neboť pozemky nevedl jako základní prostředky na účtě 010.

K bodu D 7

Statek Úněšov vyřadil v letech 1992 a 1993 základní prostředky v zůstatkové hodnotě 994 tis. Kč, statek Stod v roce 1993 v zůstatkové hodnotě 825 tis. Kč. Oba statky nepředložily doklady, jak s tímto majetkem bylo naloženo.

K bodu D 8

Statek Třeboň do termínu kontroly (17. 5. 1994) nezabezpečil audit účetní závěrky v roce 1993.

K bodu D 9

a) Statek Kájov neměl ve svém účetnictví v době kontroly oceněny pozemky ve smyslu vyhlášky MF č. 393/1991 Sb., o cenách staveb, pozemků, ale chybně podle vyhlášky MF č. 316/1990 Sb. Tím vznikl

například jen u dvou stavebních parcel č. 19 a č. 1530 v Českém Krumlově rozdíl ve výši 3 843 tis. Kč oproti údajům uváděným v účetnictví. V obci Nové Spolité je v soupisu pozemků dvakrát zahrnuta stejná stavební parcela č. 28/1 o výměře 8 555 m², oceněná jednou na částku 79 590,- Kč a podruhé na částku 519 260,- Kč.

- b) Statek Kájov v roce 1991 zařadil na účet 010 do sestavy základních prostředků stroj na zpracování masa v hodnotě 959 978,- Kč (z toho pořizovací cena samotného stroje činila 812 658,- Kč). Po převodu do nájmu v roce 1993 byla pořizovací cena snížena na 812 658,- Kč. Hodnota montáže ve výši 147 320,- Kč, která měla být nadále součástí pořizovací ceny stroje, byla vypuštěna.

K bodu D 10

Statek Úněšov neprovedl v roce 1991 inventarizaci vůbec a v roce 1992 byla inventarizace uskutečněna pouze na některých střediscích statku.

K bodu D 11

Statek Hořesedly při inventarizaci majetku v letech 1992 a 1993 vůbec nevyhotovoval inventární soupisy.

K bodu D 12

Statek Úněšov vyřadil v roce 1991 základní prostředky v zůstatkové hodnotě 436 tis. Kč, aniž by vyřazení doložil doklady, jak s tímto majetkem bylo naloženo.

K bodu D 13

Statek Nová Bystřice v případě rekreačního zařízení Blato, které bylo pořízeno v roce 1990 z prostředků fondu kulturních a sociálních potřeb, účtoval v počátečních stavech příslušných účtů až v měsíci dubnu 1991.

Oblast restituce

14. Statek Stod porušil ustanovení § 9 odst. 1 a 2 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve kterém je uvedeno:

"Povinná osoba uzavře s oprávněnou osobou do 60 dnů od podání výzvy dohodu o vydání nemovitosti ..."

"Dohoda podléhá schválení Pozemkovým úřadem formou rozhodnutí vydaného ve správním řízení."

15. Statky Kájov, Třeboň, Nová Bystřice, Kladno, Úněšov a Stod nepostupovaly při uzavírání nájemních smluv v souladu s ustanoveními § 17 odst. 1 a 2 zákona č. 229/1991 Sb., ve kterých je uvedeno:

"Nemovitosti ve vlastnictví státu uvedené v § 1 odst. 1 spravují právnické osoby zřízené zákony České národní rady ... (dále jen "pozemkové fondy") ..."

"Do schválení privatizačního projektu ... může Pozemkový fond nemovitý majetek dát do užívání jiným osobám."

16. Statek Stod nerespektoval ustanovení § 20 odst. 3 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění zákona č. 93/1992 Sb., ve kterém je uvedeno:

"Náhrada se poskytne ve věcech téhož nebo srovnatelného druhu, jakosti a v množství přiměřeném převzaté části nemovitosti k zajištění provozu zemědělské výroby ..."

17. Statky Třeboň, Nová Bystřice, Úněšov a Kladno nepostupovaly při propočtu restitučního nároku oprávněných osob podle ustanovení § 28a zákona č. 229/1991 Sb., ve znění zákonů č. 93/1992 Sb. a č. 183/1993 Sb., kde je uvedeno:

"Pokud tento zákon nestanoví jinak, poskytují se náhrady podle tohoto zákona v cenách platných ke dni 24. června 1991, a to u věcí nemovitých v cenách podle vyhlášky č. 182/1988 Sb., ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb., ... u věcí movitých v zůstatkových účetních cenách ..."

18. Statky Třeboň a Nová Bystřice nepostupovaly při propočtu restitučního nároku podle ustanovení § 2 odst. a) nařízení vlády č. 20/92 Sb., kterým se stanoví způsob výpočtu výše náhrad za živý a mrtvý inventář a zásoby, kde je uvedeno:

"Pro účely tohoto nařízení se rozumí"

a) normativem na 1 ha zemědělské půdy na množství živého inventáře ... množství mrtvého inventáře v jeho zůstatkových cenách, ..."

19. Statek Kladno nedodržel nařízení vlády č. 20/1992 Sb., a to v těchto ustanoveních:

a) § 1, ve kterém je uvedeno:

"Pro případ, kdy nelze prokázat odnětí živého a mrtvého inventáře, jakož i zásob, nebo jejich vnesení do zemědělského družstva v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990, nebo nelze-li určit jejich současnou hodnotu, se náhrady za tyto věci stanoví podle normativů stanovených na 1 ha zemědělské půdy, kterou původní vlastník obhospodařoval ke dni odnětí nebo vnesení do zemědělského družstva."

b) § 3 odst. 2, ve kterém je uvedeno:

"Normativ mrtvého inventáře na 1 ha zemědělské půdy se stanovuje podle vzorce. Vzorec a postup při výpočtu podle vzorce jsou uvedeny v příloze č. 2, která je součástí tohoto nařízení."

c) § 5 odst. 2, ve kterém je uvedeno:

"Od náhrady za živý a mrtvý inventář se odečte náhrada poskytnutá za tyto věci jinou povinnou osobou."

20. Statek Úněšov porušil ustanovení bodu 1 přílohy č. 2 nařízení vlády č. 20/1992 Sb., ve znění nařízení č. 57/1993 Sb., ve kterém je uvedeno:

"Při jiném druhu plnění se celkový nárok v Kč přepočte koeficientem 1,7."

Příčemaž jiným druhem plnění se dle § 2 bod e) citovaného nařízení rozumí "... náhrada ve službách pro zajištění provozu zemědělské nebo lesní výroby nebo podíl na jmění povinné osoby, popřípadě náhrada v jiné formě."

21. Statek Kladno porušil ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve kterém je uvedeno:

"Povinná osoba je povinna s věcmi až do jejich vydání oprávněné osobě nakládat s péčí řádného hospodáře; ode dne účinnosti tohoto zákona nemůže tyto věci, jejich součástí a příslušenství převést do vlastnictví jiného ani přenechat jinému do užívání ..."

O d ů v o d n ě n í:

K bodu D 14

Statek Stod vydal 44 restituentům nemovitosti, aniž s nimi uzavřel dohodu o vydání věci.

K bodu D 15

Statek Kájov předal část nemovitostí do užívání jiné osobě (nájemci) ke dni 1. 7. 1992 na základě smlouvy ze dne 29. 6. 1992. Pronájem nemovitostí nebyl smlouvou mezi PF a nájemcem řešen. PF byl tak v roce 1993 krácen o příjem z pronájmu ve výši 268 tis. Kč.

Statek Třeboň pronajímал jiným osobám v době účinnosti zákona č. 229/1991 Sb. nemovitý majetek formou pronájmu nebytových prostor. Vztah PF a nájemce nebyl smluvně řešen. Za rok 1993 byl příjem PF krácen ve výši 1 169 tis. Kč.

Statek Nová Bystřice postupoval obdobným způsobem v období roku 1993. Příjem PF byl krácen o částku 6 043 Kč.

Statek Kladno vydal v listopadu 1992 jako náhradní plnění za živý a mrtvý inventář nemovitosti, přestože dohody o vydání nebyly odsouhlaseny ani oznámeny PF.

Statek Úněšov k 31. 12. 1993 uzavřel padesát nájemních smluv na nemovitý majetek, aniž byl pronájem smluvně řešen s PF. Výnosy z nájemného však byly převedeny ve prospěch PF.

Naopak statek Stod uzavřel dvě nájemní smlouvy na movitý majetek a výnosy z nich převáděl ve prospěch PF, ačkoliv předmětný zákon v uvedeném ustanovení se týká věcí nemovitých, a nikoliv movitých. Celková částka činila 8 945 tis. Kč za rok 1993.

K bodu D 16

Statek Stod v dokladech, které jsou součástí návrhu privatizačního projektu (majetek vyčleněný na dosud

nevypořádané restituce), neuvažuje s vypořádáním restituenčních nároků týkajících se náhrad živého a mrtvého inventáře vydáním věcí stejného charakteru (například strojů, přístrojů a zařízení), ale pouze s jinou formou plnění.

K bodu D 17

Statek Třeboň a Nová Bystřice vydávaly od 1. 7. 1993 movitý majetek v zůstatkových účetních cenách ke dni vydání, a ne ke dni 24. června 1993.

Statek Úněšov v době účinnosti zákona č. 183/1993 Sb. vydával movitý majetek restituentům v cenách dle znaleckých posudků. Bez právního důvodu ve svůj prospěch získal částku 1 909 tis. Kč.

Statek Kladno nevydal nemovitosti jako plnění náhrad za živý a mrtvý inventář v cenách platných k 24. 6. 1991 dle vyhlášky MF ČR č. 316/1990 Sb., ale v účetních cenách ke dni výdeje. Cena stavebních pozemků o celkové výměře 21 513 m², včetně příslušenství k nemovitostem, nebyla do hodnoty vydaných nemovitostí zahrnuta.

K bodu D 18

Statky Třeboň a Nová Bystřice vydávaly oprávněným osobám náhrady za mrtvý inventář do 30. 6. 1993 v cenách stanovených soudním znalcem, nikoliv v zůstatkových cenách.

K bodu D 19

a) Statek Kladno u jednoho restituenta při výpočtu náhrady za živý a mrtvý inventář a zásoby zvýšil výměru zemědělské půdy o 4,56 ha, čímž byl restituční nárok bezdůvodně navýšen o 321 tis. Kč.

b) Statek Kladno bez právního důvodu připočetl k vypočteným náhradám za mrtvý inventář v některých případech procentuální podíl odňatých strojů (traktoru, samovazu a mlátičky), čímž navýšil náhrady celkem o částku 665 tis. Kč.

c) Statek Kladno neodečetl třem oprávněným osobám náhrady (za samovaz a traktor), které vydala Strojné traktorová stanice Slaný v celkové výši 63 tis. Kč, jejichž poskytnutí bylo statku oznámeno dopisem ze dne 29. 5. 1992.

K bodu D 20

Statek Úněšov ve 47 případech s použitím přepočítacího koeficientu 1,7 vyčíslil do 19. 4. 1994 náhrady v neoprávněné výši 3 499 tis. Kč, ačkoliv restituční majetek byl vydán naturálně.

K bodu D 21

Statek Kladno před ukončením soudního sporu o nemovitost, na kterou byl uplatněn nárok ve smyslu zákona

č. 87/1991 Sb., tuto vydal jiné než oprávněné osobě jako plnění náhrad za živý a mrtvý inventář.

Oblast dalších obecně závazných předpisů

22. Statek Frymburk nedodržel ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve kterém je uvedeno:

*"Pro účely tohoto zákona je zdanitelným plněním ...
b) poskytování služeb, ..."*

23. Statek Stod porušil zákon č. 588/1992 Sb. v ustanoveních

– § 7 odst. 1, který zní:

"Předmětem daně jsou veškerá zdanitelná plnění za úplatu ..."

– § 9 odst. 3, ve znění zákona č. 196/1993 Sb., který zní:

"V případě nájemních smluv ..., kdy se zdanitelné plnění uskutečňuje formou dlíhého nebo opakovaného plnění během doby trvání smlouvy, se každé dlíh nebo opakované plnění považuje za samostatné zdanitelné plnění ..."

24. Statek Hořesedly svým postupem porušil zákon č. 588/1992 Sb., v ustanoveních:

a) § 12 odst. 1, kde je uvedeno:

"Plátce je povinen vyhotovit za každé zdanitelné plnění ve prospěch jiného plátce daňový doklad ..."

b) § 14 odst. 1, kde je uvedeno:

"Základem pro výpočet daně je cena za zdanitelné plnění, která neobsahuje daň, pokud tento zákon nestanoví jinak."

25. Statek Stod uzavřel nájemní smlouvy, které jsou v rozporu s ustanovením § 663 Občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., ve znění publikovaném pod č. 47/1992 Sb.:

"Nájemní smlouvou pronajímatel přenechává za úplatu nájemci věc, aby ji dočasně (ve sjednané době) užíval nebo z ní bral i užítky."

26. Statky Frymburk a Hořesedly porušily ustanovení § 761 odst. 1 Obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb., když při výkonu práva hospodaření s pohledávkami státu nepostupovaly v souladu s ustanovením § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., ve znění vyhlášeném pod č. 80/1989 Sb., podle kterého:

"Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů a aby rozhodnutí těchto orgánů byla včas vykonána."

27. Statek Hořesedly porušil ustanovení § 15 odst. 2 vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, kde je uvedeno:

"Je-li dlužník v prodlení s placením dluhu, je organizace povinna vyúčtovat a vymáhat stanovené úroky z prodlení nebo stanovený poplatek z prodlení, pokud není stanoveno právním předpisem jinak."

O d ů v o d n ě n í :

K bodu D 22

Statek Frymburk v uzavřených nájemních smlouvách za rok 1993 do 30. 4. 1994 týkajících se movitého majetku nestanovil a nezahrnul daň z přidané hodnoty do cen nájemného ve výši 51 432,- Kč.

K bodu D 23

Statek Stod nestanovil nájemcům daň z přidané hodnoty ve výši 2 057 tis. Kč, přičemž předmětem smlouvy nejsou plnění osvobozená od daňové povinnosti (například zásoby, zvířata, krmiva apod.).

K bodu D 24

a) Statek Hořesedly u faktury č. 400 012 nevyměřil DPH ve výši 12 241,- Kč a na částku 647 901,- Kč za nájem movitého majetku nevystavil daňový doklad, čímž nevyměřil DPH ve výši 149 017,- Kč. Dále umožnil porušit společnosti Chmelex, s. r. o., ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 588/1992 Sb. tím, že pro kompenzaci svých pohledávek u této společnosti v celkové výši 6 133 336,- Kč přijal doklady bez vyměřené DPH.

b) Statek Hořesedly snížil daňový základ faktury č. 430 115 o částku 566 166,- Kč, čímž nepřiznal DPH ve výši 28 308,- Kč.

K bodu D 25

Statek Stod v roce 1993 uzavřel nájemní smlouvy, ve kterých nelze veškerý majetek považovat za pronajatý, neboť byl dán do užívání bezplatně. Jedná se o majetek v celkové výši 4 967 tis. Kč.

K bodu D 26

Statek Frymburk nevybíhal na základě uzavřených smluv nezaplacené pohledávky nájemného, které do 30. 4. 1994 dosáhly výše 303 758,- Kč (bez daně z přidané hodnoty).

Statek Hořesedly nevybíhal na základě uzavřených smluv nezaplacené pohledávky nájemného v celkové výši 3 111 tis. Kč. Za pronajatý movitý majetek v zůstatkové hodnotě 14 527 tis. Kč nestanovil výši nájemného.

K bodu D 27

Statek Hořesedly u platby nájemného v částce 647 901,- Kč uhrazené 77. dnem po termínu splatnosti a u faktury č. 401 073 v částce 5 863 680,- Kč splatné

21. 1. 1993 a vyrovnávané od 16. 2. 1993 do 21. 12. 1993 nevybíhal úrok z prodlení.

Oblast nájemních smluv

28. Statky Třeboň a Nová Bystřice nepostupovaly při výpočtu nájemného v souladu s ujednáním v uzavřených nájemních smlouvách.

Statek Třeboň má v nájemních smlouvách mimo jiné zakotveno:

"Nájemce se zavazuje plnit podle dispozic pronajímatele z pronajatého objemu majetku restituční povinnost ..."

"Majetek se pronajímá za úplatu. Výše ročního nájemného je stanovena dohodou a představuje 1 % souhrnu účetních hodnot ..."

Statek Nová Bystřice má v nájemních smlouvách zakotveno:

"Majetek se pronajímá za úplatu. Výše nájemného je stanovena dohodou a je vytvářena následujícím způsobem: ... daně z přidané hodnoty ... z finančního vyjádření bodu 1 a 2, tj. 23 %."

"Na pronajímaném majetku jsou zaúčtovány odpisy ... Nájemce ... bude pokračovat v odpisování započatém pronajímatelem majetku."

29. V nájemní smlouvě ze dne 1. 10. 1993 uzavřené mezi statkem Kájov a firmou BOZPOL, s. r. o., bylo zjištěno, že firma BOZPOL porušila ustanovení bodu 4 čl. IV nájemní smlouvy, ve kterém je uvedeno:

"V kategorii strojů a zvířat základního stáda nemůže volně prodávat či dále pronajímat bez souhlasu pronajímatele ..."

O d ů v o d n ě n í:

K bodu D 28

Statek Třeboň tím, že u čtrnácti nájemních smluv nezahrnul restituční majetek do výpočtu nájemného snížil v rozporu s uzavřenými smlouvami základ pro výpočet

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracoval člen Úřadu JUDr. Jiří Drábek.

nájemného o 109 445 tis. Kč a nájemné za rok 1993 o 785 tis. Kč.

Statek Nová Bystřice v rozporu s uzavřenými smlouvami uplatnil ve svém hospodaření odpisy z pronajatého hmotného investičního majetku, čímž prohloubil ztrátu z hospodaření v roce 1993 o 5 192 tis. Kč a tento náklad vůči nájemcům neuplatnil. V případě pěti uzavřených nájemních smluv nestanovil podle smluvního dojednání daň z přidané hodnoty z hodnoty nájemného, čímž v roce 1993 snížil nájemné o 26 332,- Kč.

K bodu D 29

Firma BOZPOL, s. r. o., prodala bez souhlasu statku Kájov 38 krav a 2 prasnice. Tím statku Kájov vznikla škoda ve výši 345 675,- Kč.

Oblast hospodárnosti

30. Statek Hořesedly při nákupu zemědělských zásob v částce 3 581 541,- Kč a při nákupu a následném prodeji nezemědělských zásob v částce 2 525 858,- Kč postupoval nehospodárně.

O d ů v o d n ě n í:

K bodu D 30

Statek Hořesedly nakoupil zemědělské zásoby, ačkoliv v té době nevykonával zemědělskou činnost (živý inventář vydán na restituce nebo v pronájmu) a k datu nákupu (30. 11. 1993) ještě vlastnil shodný druh zásob v celkové hodnotě 917 086,- Kč. Při nákupu a následném prodeji nezemědělských zásob (jedná se o obuv) se smluvně zavázal firmě Chmelex, s. r. o., že neprodejné zásoby odkoupí za kupní cenu. Dne 8. 7. 1993 provedl odkup neprodejné obuvi v částce 2 525 858,- Kč a dne 1. 9. 1993 tuto zásobu prodal se ztrátou 1 679 469,- Kč.

E. Školní zemědělský podnik Jihočeské univerzity Hluboká nad Vltavou

Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky.